

Raad ↵
Volksgezondheid
& Samenleving

“Op onze gezondheid!”

De noodzaak van
een sterkere
publieke gezondheidszorg

Marleen Kraaij – Dirkzwager

Arts Maatschappij + Gezondheid, MScPH
Lid van de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving

De Raad voor Volksgezondheid &
Samenleving **inspireert en adviseert** over hoe
we morgen kunnen leven & zorgen.

↳ Thema's

Werkagenda 2020 -2024

Verschillen in de samenleving

Een gezonde en sociale leefomgeving

Grenzen aan genezen en verbeteren

Zorgen in een krappe arbeidsmarkt

Schurende stelsels

The screenshot shows the homepage of the Raad Volksgezondheid & Samenleving website. The header includes the organization's name and a search bar. A navigation menu is visible with 'Home' selected. The main content area features a large background image of a person's eyes. A 'Direct naar' (Direct to) menu lists: 'Corona, leven & zorgen - recente adviezen, raadplegingen en blogs', 'Agenda', and 'Werken bij de RVS'. A yellow callout box on the right contains the text: 'Cijfers achter de gezichten van een onzeker bestaan. In aanloop naar het advies, geven we meer inzicht in de problemen rondom bestaansonzekerheid en de omvang daarvan. Aan de hand van de eerder verschenen verhalen uit "Gezichten van een onzeker bestaan" zullen periodiek cijfers worden gepubliceerd in de vorm van factsheets.' Below this is a navigation bar with four items: 'Wie wij zijn' (Samenstelling, onze missie, VeRS & KennisRing en vacatures), 'Onze werkagenda' (De 5 opgaven voor 2020-2024), 'Documenten' (Alle adviezen, verslagen en overige publicaties), and 'Actueel' (Blogs, nieuwsbrieven en agenda). The 'Recente publicaties' section displays three items: 'Op onze gezondheid' (with a photo of a city square), 'De basis op orde' (with a photo of a person sitting on a bench), and 'Elke regio telt!' (with a map of the Netherlands).

www.raadrvs.nl

Publieke Gezondheidszorg

“Datgene dat wij als samenleving doen om de condities te waarborgen waardoor mensen gezond kunnen zijn. Het doel van deze inspanningen is het bevorderen en beschermen van de volksgezondheid.”

↳ Aanleiding en urgentie

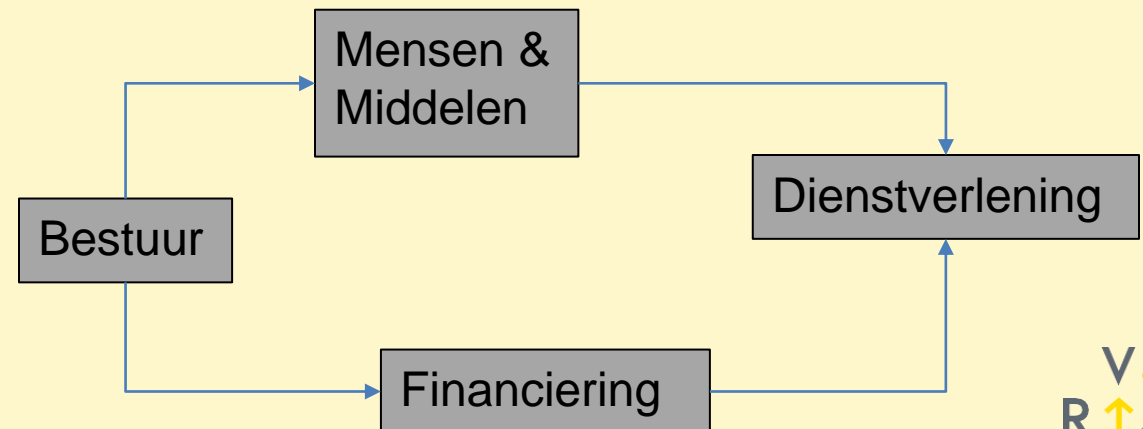
- Volksgezondheid onder druk
Gezondheidswinst blijft liggen:
gezondheidsachterstanden lopen eerder op dan dat ze worden verkleind
- Probleem op individueel niveau
- Maar ook op maatschappelijk niveau:
 - Zorgstelsel onder druk (houdbaarheid)
 - Verlies aan arbeidsparticipatie en – productiviteit
 - Hogere zorgkosten

Adviesvraag en aanpak

***Welke inrichting van het stelsel voor de publieke gezondheidszorg is passend om huidige en toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden?
En aan welke voorwaarden moet die inrichting voldoen?***

Consultatie stakeholders en experts; literatuurstudie; EénvandaagOpiniepanel

Internationale vergelijking door Aletta Jacobs School of Public Health
WHO Health System Performance Assessment (HSPA) framework

Problemen huidige organisatie PG

Langs de vier bouwstenen van de internationale vergelijking:

Bestuur:

- Onvoldoende betrokkenheid andere ministeries/gemeentelijke beleidsterreinen.
- Doelstellingen vaag en te korte termijn.
- Monitoring versnipperd en onvoldoende breed en verantwoording niet sluitend.

Mensen en middelen:

- Grote verschillen tussen GGD'en.
- Nijpende tekorten aan professionals.
- Onvoldoende regie op opleiding.
- Onafhankelijke adviesfunctie GGD'en onvoldoende geborgd
- Kennisfunctie matig en gefragmenteerd.

Problemen huidige organisatie PG (2)

Financiering:

- Weinig 'rechtstreekse' uitgaven aan PG.
- Veel tijdelijke middelen.
- Beschikbaar rijksbudget voor gemeenten voor PG ontoereikend.

Dienstverlening:

- Waarom zijn bepaalde taken gedecentraliseerd?
- GGD'en niet zo goed zichtbaar/bereikbaar.

↳ **Oplossingsrichtingen**

1. Gezondheidsdoelen in wet opnemen
2. Aanstellen regeringscommissaris voor de volksgezondheid
3. Versterken regionale infrastructuur voor publieke gezondheid
4. Investeren in mensen en middelen

1. Gezondheidsdoelen in wet opnemen

In een formele wet (Wpg of aparte nieuwe wet)

Voordelen/kansen

- Lange termijnbeleid mogelijk
- Vrijblijvendheid voorbij
- Ook verplichtend voor andere domeinen/ministeries
- Basis voor verbetercyclus

Voorwaarden

- Hoe formuleren? Lastig vanwege causaliteit?
- Dus: missiegedreven langetermijn doelstelling
- evt. tussentijdse doelen, die aangrijpen op brede gezondheidsdeterminanten

2. Regeringscommissaris volksgezondheid (1)

Voordelen/kansen

- Gepositioneerd naast het kabinet
- Past binnen het huidige stelsel
- Brengt partijen/domeinen samen
- Helpt plannen en initiatieven verder te brengen
- Kan overheden aanspreken om te verbeteren
- Depolitiseert voorbereiding besluitvorming
- Kan 4-jaarlijkse beleidscyclus doorbreken

2. Regeringscommissaris volksgezondheid (2)

Voorwaarden

- Aanstelling over kabinetsperiode(n) heen
- Heldere opdracht:
 - Plan van aanpak opstellen (“Deltaplan voor PG”)
 - Wetsvoorstel voorbereiden

Vragen/...

- Waarom kan een minister dit niet? -> alleen horizontale bestuurlijke verhoudingen
- Risico op medicalisering (“alles is gezondheid”) -> Health in **and for** all policies

3. Versterken regionale infrastructuur PG

- Aansluiten bij voornemens en afspraken IZA/GALA:
 - Eén gemandateerde gemeente
 - Periodieke regiobeelden gezondheidsbevordering
 - SPUK-middelen om regionale samenwerking verder vorm te geven
 - Regionale afspraken over preventie en gezondheidsbevordering
 - Monitoring RIVM in afstemming met VNG, ZN en GGD GHOR Nederland
- Zo veel mogelijk gebruik maken van bestaande constructen, zoals de gemeenschappelijke regelingen GGD'en; programma versterking infrastructuur
- Versterken positie GGD als onafhankelijk signaleerder/adviseur

4. Investeren in mensen en middelen

- Onderzoek of verschillen tussen GGD'en te rechtvaardigen zijn.
- Investeer fors in de bemensing van GGD'en.
- Behoud en versterk waar nodig de inbedding van GGD'en in gemeenten.
- Versterk de kennisinfrastructuur.
- Stevige structurele financiering gemeenten; startbudget € 1,7 miljard (2% van de VWS- begroting).

Raad ↵
Volksgezondheid
& Samenleving

**Bedankt
voor uw aandacht !**